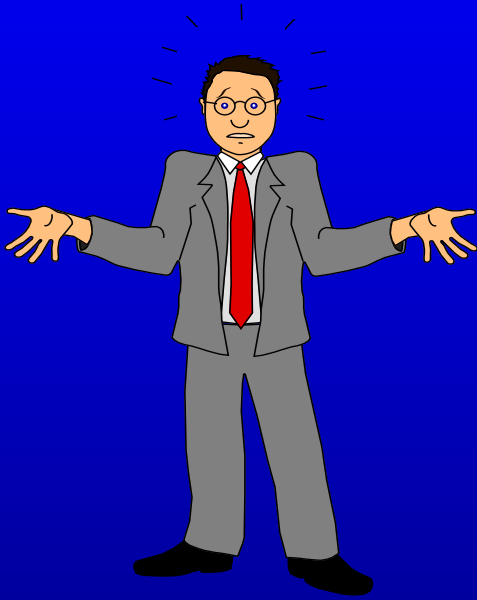

Stress Yönetimi

STRES NEDİR?

- Bireylerin, fiziksel ve ruhsal sınırlarınınin tehdit edilmesi veya zorlanması ile ortaya çıkan psikolojik bir durumdur.
- Kişilerde meydana gelen ve onları normal faaliyetlerinden sapmaya zorlayan durumdur.
- Kişinin kendisini rahatsız hissettiği ve performansının normalden aşağıda veya çok yukarıda olduğu psikolojik bir durumdur.

Stresin Bileşenleri

Unsurlar

- Çevre
- Örgüt
- Birey

Uyum ve
tepki
etkileşimi

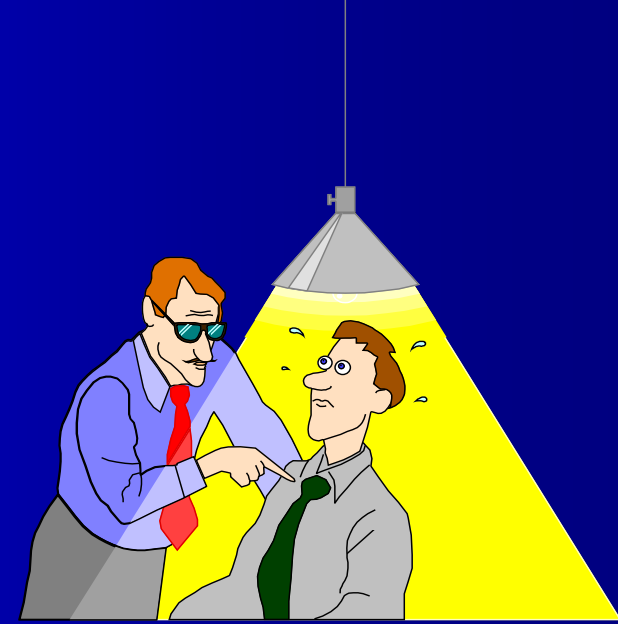
Tepki

- Hayal kırıklığı
- Kaygı
- Endişe

STRES ÇEŞİTLERİ

➤ Fiziksel Stres

- Hava Kirliliği,
- Gürültü,
- Kalabalık,
- Radyasyon,
- Sıcaklık, Soğukluk

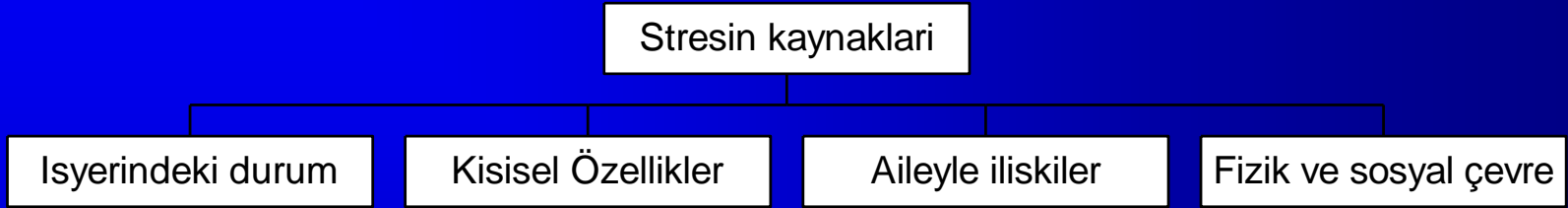

➤ Duygusal Stres

- Yaşamımızı direkt etkilemeyip, dolaylı olarak etkileyen streştir.
- hoşgörüsüz yöneticiler
- problemlı yönetilenler
- sınavlar

Stresinizin Kaynağı Nereden Geliyor?

İşin özeliği
Yerleşme düzeni
Ücret politikaları

Yaşlanma
Baskılar
Tereddüt

Boşanma
Rol çatışması
Beklentiler

Siyasi gelişmeler
Çevre kirliliği

STRES KAYNAKLARI

- Örgütsel Stres Kaynakları
  - İşle Doğrudan İlişkili Olan Nedenler
  - Organizasyonda Oynanan Rol
  - İştteki İlişkiler
  - Organizasyon Yapısı ve Atmosferi
- Kişisel Stres Kaynakları
  - İş Hayatı Dışındaki Sosyal Hayattan Kaynaklanan Stresler
  - Bireyden Kaynaklanan Stresler

Stresle bedende oluşan tepkiler

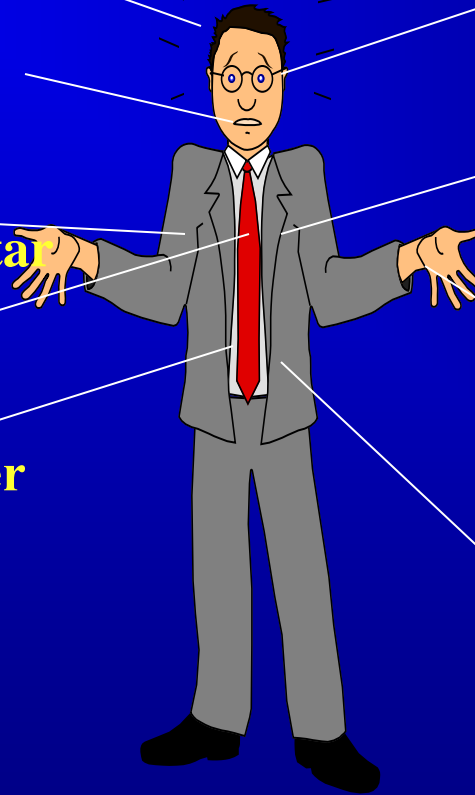
Kan akımı beyne ve kaslara yönelir

Tükürük artar

Ter bezi faaliyetleri artar

Solunum sayısı artar

Depolanmış yağ ve şeker kana karışır.

Göz bebekleri büyür

**Kalp vuruşu artar,
kan basıncı yükselir,**

**Alyuvarlar artar,
Pıhtılaşma mekanizması
harekete geçer**

**Sindirim yavaşlar,
mide asidi artar**

STRESİN BİREY ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

- **Davranışsal Sonuçlar:** [Alkol alma, aşırı yemek yeme vb.]
- **Fizyolojik Sonuçları:** [Dolaşım sis., kalp ve damar hastalıkları, sindirim ve üreme sis.hastalıkları]
- **Psikolojik Sonuçları:** [Kaygı, depresyon ve uykusuzluk]

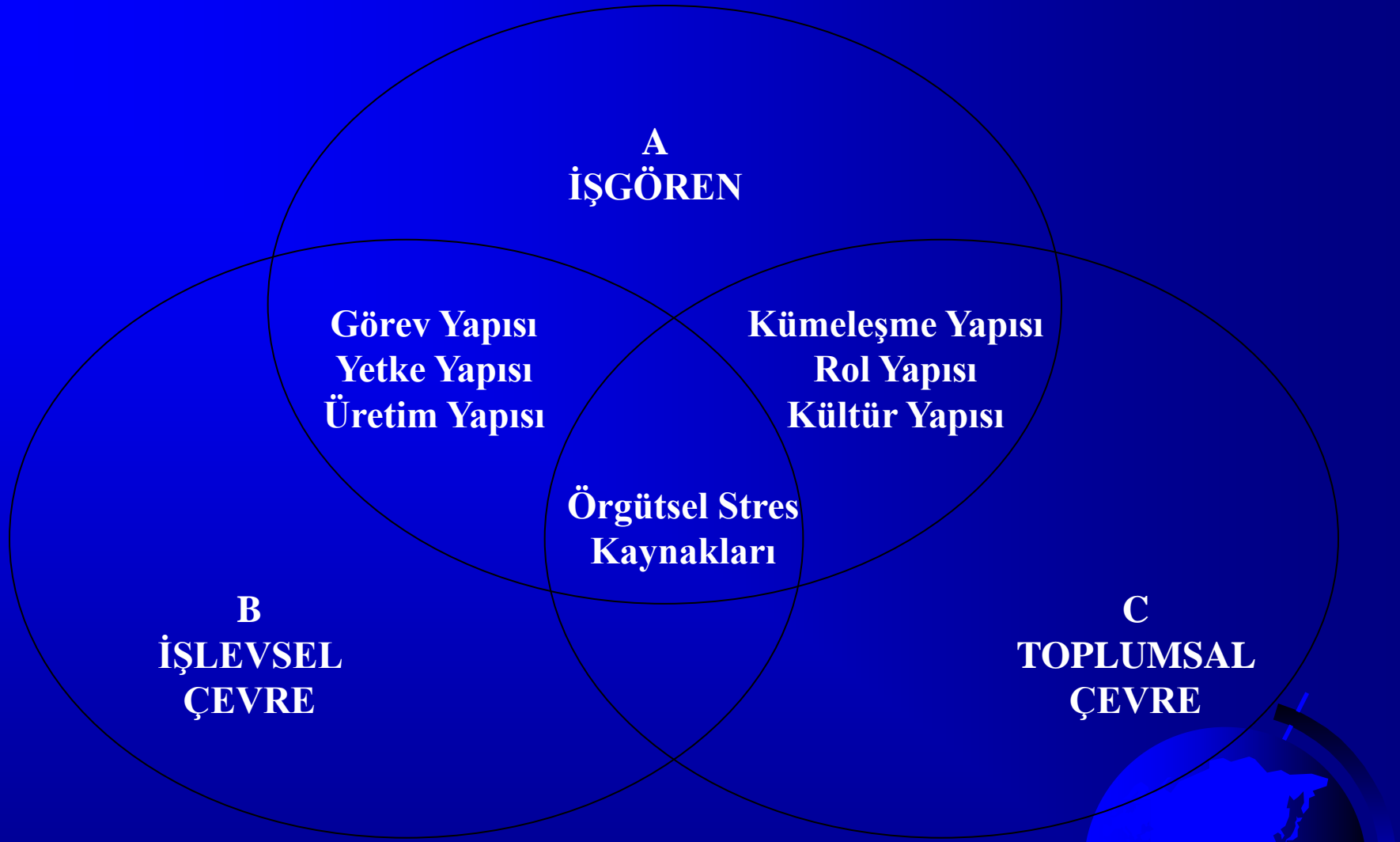

İş Stresleri

- ❖ **Görev yapısı** –Çalışma saati, koşulları,iş yükü, sıkıcı iş, ücret,yükselme
- ❖ **Yetke yapısı** –Karar verme, katılma, yetki., sorumluluk, değerlendirme, teşvik
- ❖ **Üretim yapısı** –Zaman, araç-gereç, yetenek-iş gereği, çalışmalarına karşılık alma
- ❖ **Toplumsal çevre**
  - Kümeleşme yapısı –İşte huzursuzluk,ast-üst,dedikodu, dalkavukluk, toplumsal destek
  - Kültürel yapı –Görüş fark, ortak değer ve normlar,statü moral
  - Rol yapısı –Çatışma, iş-kişilik uyumu, belirsizlik

Örgütsel Stres Kaynakları Modeli

STRESİN ÖRGÜT ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

- **Performans Düşüklüğü**
- **Çalışan Devir Hızı (turnover)**
- **İşe Devamsızlık
(absenteeism)**
- **Yabancılaşma**

HANGİ BİREYLER DAHA FAZLA RİSK ALTINDADIR?

- Düşmanlık, kin duyguları baskın olanlar
- Kendilerinde her konuda suçluluk payı çıkarırlar
- Aşırı duyarlı ve duygusal tepkileri önde olanlar
- Ben merkezci olanlar
- Olayları çok iyi ya da çok kötü bulanlar
- Çocuksu diye bilinenler

A ve B Tipi Kişilik Özellikleri

A Tipi Kişilik Özellikleri

- Daima faaliyet içerisindedir
- Sabırsızdır
- Hızlı yürür, hızlı konuşur
- Aynı anda iki şeyi yapar
- Atılgandır, rekabetçidir
- Kendini zaman tehdidi altında hisseder

B Tipi Kişilik Özellikleri

- Sabırlıdır
- Zaman tehdidi yoktur
- Asla aceleci değildir
- İşini yaparken eğlenir
- Sıcakkanlı ve yumuşaktır
- Ailesine ve sosyal yaşama zaman ayırır

Örgütsel Stresin Azaltılmasında Yöneticilerin Rolü

- Çekici bir ortam
- Açık ve uyumlu rol beklentileri
- Aşırı veya az işyükünün yönetimi
- Örgütte değişim ve süreklilik arasında denge
- Çalışanlara ve ekip çalışmasına destek
- Verimlilik ve iş tatmini
- Katılım
- İş koşullarının iyileştirilmesi
- Stresle mücadele hizmetlerine destek

STRESLE BAŐAÇIKMANIN AMAÇLARI

- Sıkıntı yaratan problemi değiştirmek veya yönetmek [Problem odaklı başa çıkma]
- Probleme karşı oluşan duygusal yanıtları düzenlemek [Duygu odaklı başa çıkma]

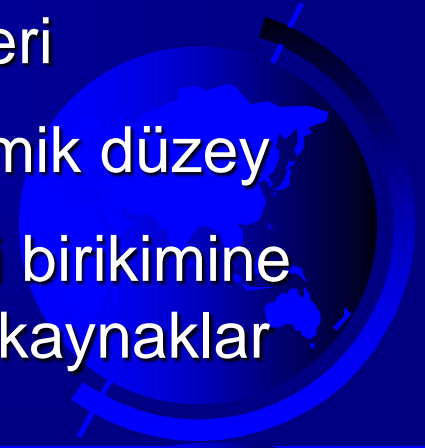
BAŞAÇIKMAYI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

▶ STRESÖRE AİT ÖZELLİKLER

- Stresörün şiddeti/yoğunluğu
- Stresörün etkilediği alan
- Stresörün süresi
- Stresörlerin yapısı ve sayısı

▶ BİREYE AİT ÖZELLİKLER

- Cinsiyet
- Kişilik yapısı
- Gereksinim ve güdüler
- Birey için stresörün anlamı
- İnanç sistemleri
- Sosyo-ekonomik düzey
- Eğitim ve bilgi birikimine bağlı zihinsel kaynaklar

BİREYSEL DÜZEYDE BAŞAÇIKMA YÖNTEMLERİ

- İyi Beslenmek
- Meditasyon [soluk alıp verme, kalbin kapasitesini genişletir]
- Egzersiz [Beyin faaliyetlerini %25 artırır]
- Rahatlama [yoğa, müzik ve grup terapisi]
- Oyun
- Sosyal Destek
- Zaman yönetimi

ÖRGÜTSEL DÜZEYDE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ

- İş tanımlarını hazırlamak
- Destekleyici bir örgüt iklimi yaratmak
- İşi zenginleştirerek düzenlemek
- Çatışmaları azaltmak ve örgütsel rolleri açık bir şekilde tanımlamak
- Kariyer planlaması yapmak
- Stresli personele yardım sağlamak
- İyi bir ücretlendirme politikası belirlemek
- Performans değerlendirmede adil olmak

STRES YÖNETİMİ

- Stres faktörlerinin birey üzerindeki bütün olumsuz sonuçlarını en aza indirmek ve bu gerilim kaynakları ile rasyonel bir şekilde başa çıkma çabalarının tümüdür.

STRES YÖNETİMİ

- Yöntemi derece derece oluşturun.
- Kendi stilinizi bulun.
- Düşünceleri değiştirebilmek için kendinize izin verin
- Kendinize yeniden başlamak için sürekli izin verin. Bıraktığınız yerden daha iyi bir şekilde tekrar başlayın

- Film İzlenesi**

- Genel Değerlendirme ve Tartışma**

